

Sygn. akt XVII AmE 119/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: sekretarz sądowy Wioleta Donoch

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **Spółka Jawna D. K., J. K., J. M. w S.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o ustalenie opłaty z tytułu koncesji

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 30 listopada 2016 r., znak (...)

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od powoda (...) Spółka Jawna D. K., J. K., J. M. w S. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 119/17

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 30 listopada 2016 r., znak (...), na podstawie art. 34 ust. 1 w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r., poz. 1059 ze zm.) oraz w zw. z § 4 ust. 3 i § 6 ust. 4 w zw. z ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz.U. z 1998 r., Nr 60, poz. 387 ze zm.) oraz w zw. z art. 2 § 2 i 3 oraz art. 21 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. 2015, poz. 613 ze zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obliczenia opłaty koncesyjnej ustalił dla (...) Spółka Jawna D. K., J. K., J. M. opłatę należną z tytułu koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie Obrót paliwami ciekłymi w tym gazem płynnym - (...), udzielonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 19 października 2011 r. znak: (...) na kwotę 3.880 zł.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył dla (...) Spółka Jawna D. K., J. K., J. M. w S. zaskarżając ją w całości.

Zaskarżonej decyzji odwołujący zarzucił naruszenie:

1. art. 10 § 1 k.p.a. oraz art. 73 § 1 k.p.a. w zw. z art. 52 k.p.a. poprzez naruszenie prawa strony do zapoznania się z materiałem dowodowym zgromadzonym w toku prowadzonego postępowania, a tym samym pozbawienie strony możliwości skutecznej obrony swych praw;

2. naruszenie prawa materialnego, tj. Rozporządzenia Rady Ministrów z 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja – poprzez jego błędną interpretację.

Odwołujący wniósł o:

I. uchylenie zaskarżonej decyzji w całości,

II. przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych do odwołania, tj. 1. Informacji Koncesjonariusza z 24.10.2001 r. w sprawie opłaty za udzielenie koncesji, 2. Informacji Koncesjonariusza z 20.03.2002 r. w sprawie opłaty za udzielenie koncesji, 3. Informacji Koncesjonariusza z 20.01.2003 r. w sprawie opłaty za udzielenie koncesji, 4. Informacji Koncesjonariusza z 17.01.2012 r. w sprawie opłaty za udzielenie koncesji, dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania prowadzonego przez Prezesa URE oraz przesłuchania stron na okoliczności wskazane w uzasadnieniu.

III. zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1) oddalenie odwołania,

2) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22.08.2011 r. wpłynął do Prezesa URE wniosek (...) Spółka Jawna D. K., J. K., J. M. o udzielenie koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie Obrót paliwami ciekłymi w tym gazem płynnym - (...).

Decyzją z dnia 19 października 2011 r., znak: (...), Prezes URE udzielił Przedsiębiorcy - (...) Spółka Jawna D. K., J. K., J. M. koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie Obrót paliwami ciekłymi w tym gazem płynnym – (...) na okres od 21 października 2011 r. do 21 października 2021 r. **/kopia w akt. adm./**

Udzielenie koncesji, obligowało Przedsiębiorcę do wniesienia z tego tytułu opłaty - „opłaty koncesyjnej” - zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz. U. z 1998 r. Nr 60, poz. 387, z późn. zm.).

Zgodnie z Rozporządzeniem, opłata koncesyjna powinna zostać obliczona przez Przedsiębiorcę i wniesiona na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki w terminie do 30 dni od dnia wydania mu koncesji.

Prezes URE ustalił, że nie wpłynęła na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki opłata koncesyjna Przedsiębiorcy.

Przedsiębiorca w 2010 roku, tj. w roku poprzedzającym udzielenie powyższej koncesji, uzyskał przychody w zakresie działalności objętej koncesją w wysokości (...) zł. **/k. 6 akt adm./**

Prezes URE pismem z dnia 31 maja 2016 r. wezwał Przedsiębiorcę do wniesienia w terminie 14 dni od dnia otrzymania tego pisma opłaty wraz z odsetkami z tytułu udzielonej koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie Obrót paliwami ciekłymi w tym gazem płynnym - (...) oraz poinformował o sposobie jej uiszczenia. **/k. 1 akt adm./**

Przedsiębiorca odmówił uiszczenia opłaty. Zdaniem Przedsiębiorcy opłata za udzielenie przedmiotowej koncesji jest nienależna, ponieważ uiszczył on już opłatę od innej udzielonej mu na okres od 20 października 2001 r. do 20 października 2011 r. koncesji z dnia 17 października 2001 r., znak: (...). **/kopia w akt. adm./**

Prezes URE pismem z dnia 4 sierpnia 2016 r. zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obliczenia opłaty koncesyjnej, jednocześnie Przedsiębiorca został wezwany do złożenia stosownych wyjaśnień i nadesłania dokumentów, tj. wypełnionego formularza dotyczącego wyliczenia opłaty koncesyjnej (który to formularz został przekazany Przedsiębiorcy z wezwaniem do wniesienia opłaty koncesyjnej) oraz potwierdzenia uiszczenia przedmiotowej opłaty na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki. **/k. 9-9v akt adm./**

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, jak również dowody przedstawione w postępowaniu sądowym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2017 r., poz. 220, ze zm.), przedsiębiorstwo energetyczne, któremu została udzielona koncesja, wnosi coroczną opłatę do budżetu państwa, obciążającą koszty jego działalności, zwaną dalej "opłatą koncesyjną".

Powyższe wyznacza obowiązek wnoszenia corocznych opłat koncesyjnych poprzez sam fakt uzyskania i posiadania ważnej koncesji oraz obliguje do uiszczenia opłaty koncesyjnej. Przedsiębiorstwa energetyczne, które uzyskały i posiadają koncesję udzieloną przez Prezesa URE na wykonywanie działalności gospodarczej, o której mowa w art. 32 P.e., mają obowiązek zatem wnoszenia pierwszej i kolejnych corocznych opłat do budżetu państwa.

Jeśli zaś chodzi o zasady, wysokość i sposób pobierania omawianej opłaty, kwestie te reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz.U. Nr 60, poz. 387, ze zm.).

Należy wskazać, że opłata z tytułu posiadania koncesji jest opłatą płatną z góry, a jej wysokość ustala się na podstawie przychodów osiągniętych w roku poprzedzającym ustalenie opłaty. Podmiot posiadający koncesję w danym roku zobowiązany jest uiszczyć zatem „całą” opłatę koncesyjną za ten rok w wysokości wynikającej z przepisu § 1 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia, niezależnie od faktu, że po upływie terminu płatności opłaty (31 marca) koncesja taka została cofnięta lub wygasła (co miało miejsce w przedmiotowej sprawie, chodzi o koncesję z 2001 roku). Opłata koncesyjna ma bowiem charakter opłaty administracyjnej i każde przedsiębiorstwo energetyczne, któremu udzielono koncesji jest obowiązane do jej uiszczenia. Wynika to z samego faktu uzyskania i posiadania ważnej koncesji. Opłaty koncesyjne są wnoszone do budżetu państwa, na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki i stanowią dochód tego budżetu. Należą one do tzw. niepodatkowych należności budżetu państwa. Zakwalifikowanie opłat koncesyjnych w taki sposób skutkuje tym, iż zgodnie z art. 2 § 2 ordynacji podatkowej do opłat tych stosuje się przepisy działu III ordynacji podatkowej "Zobowiązania podatkowe". Zgodnie z powyższym, do realizacji przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki zadań wynikających z konieczności egzekwowania realizacji obowiązku sformułowanego w art. 34 Prawa energetycznego stosuje się przepisy ordynacji podatkowej w zakresie takim jak: powstanie zobowiązania oraz jego wygaśnięcie, naliczanie odsetek za zwłokę, jak również ulg w spłacie opłaty koncesyjnej, przedawnienia zobowiązania wynikającego z art. 34 Prawa energetycznego, nadpłaty opłaty koncesyjnej oraz praw i obowiązków

następców prawnych oraz podmiotów przekształconych [M. Z. (red.), S. M., Prawo energetyczne. Komentarz do art. 12-72, Tom II. wyd. II, Opublikowano: WK 2016].

Zgodnie z § 1 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia wysokość corocznej opłaty wnoszonej przez przedsiębiorstwo energetyczne, któremu została udzielona koncesja, stanowi iloczyn przychodów przedsiębiorstwa energetycznego uzyskanych ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie jego działalności objętej koncesją osiągniętych w roku poprzedzającym ustalenie opłaty, oraz współczynników opłat określonych tabelą stanowiącą załącznik do rozporządzenia.

Zgodnie natomiast z § 4 ust. 1 rozporządzenia opłatę wnosi się w terminie do 31 marca każdego roku. Ustawa prawo energetyczne statuuje zatem coroczny obowiązek uiszczenia opłaty koncesyjnej, który powstaje 1 stycznia każdego roku, a rozporządzenie określa termin jej płatności.

Zwrócenia uwagi wymaga, że opłata ta jest uiszczana w związku z przyznaniem praw wynikających z treści koncesji, nie odnosi się jednak ona do faktycznego wykonywania działalności koncesjonowanej lecz do hipotetycznej możliwości jej wykonywania, na co wskazuje moment jej uiszczenia tj. z góry za cały rok oraz oderwanie wartości opłaty od faktycznie zrealizowanych w danym roku obrotów, a ustalenie jej na podstawie obrotu z roku poprzedniego. Opłata ta nie jest zatem świadczeniem przedsiębiorstwa energetycznego, które wnosi ono proporcjonalnie do okresu, w którym korzysta z udzielonej sobie koncesji. Jakkolwiek stanowi ona wprawdzie w pewnym sensie swoistą cenę za prawo prowadzenia działalności koncesjonowanej, to nie jest ustalana w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności koncesji ani też nie pozostaje w związku z realnie osiąganym przychodem w roku w którym powstał obowiązek zapłaty opłaty. W związku z tym, zdaniem Sądu, opłata koncesyjna stanowiąc jednorazową opłatę za wykonywanie działalności w danym roku kalendarzowym nie podlega także stopniowemu wykorzystaniu i nie może być ustalana proporcjonalnie do okresu w danym roku w którym działalność faktycznie była wykonywana. Stanowisko takie zostało wielokrotnie wyrażone w orzecznictwie (tak np. wyrok SOKiK sygn. XVII AmE 52/15).

W razie, gdy opłata zostanie obliczona w sposób nieprawidłowy, Prezes URE wzywa przedsiębiorstwo energetyczne do ponownego jej obliczenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. W razie natomiast niedotrzymania przez przedsiębiorstwo energetyczne terminu, o którym mowa w ust. 1, lub gdy opłata ponownie została obliczona w sposób nieprawidłowy - Prezes Urzędu Regulacji Energetyki sam dokonuje obliczenia opłaty. Po dokonaniu obliczenia, o którym mowa w ust. 2, przedsiębiorstwo energetyczne wnosi niezwłocznie należną kwotę, albo Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zwraca nadpłaconą kwotę.

Powyższe ma zastosowanie również w sytuacji, gdy przedsiębiorstwo energetyczne nie wnieśli opłaty w terminie określonym przez § 4. ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, tj. do dnia 31 marca każdego roku, z takim zastrzeżeniem, sformułowanym w ust. 2 oraz 3 omawianego przepisu, że w terminie do 30 dni od dnia wydania koncesji wnosi pierwszą opłatę przedsiębiorstwo energetyczne, któremu udzielono koncesji z urzędu, jak również przedsiębiorstwo energetyczne, któremu udzielono koncesji na wniosek, jeżeli w roku poprzedzającym udzielenie koncesji uzyskało przychody ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie działalności objętej tą koncesją.

W przedmiotowej sprawie, to na podstawie w sposób jednoznaczny ciążył obowiązek wniesienia opłaty koncesyjnej, w związku z udzieloną koncesją z dnia 19 października 2011 r., znak: (...) na obrót paliwami ciekłymi, na okres od 21 października 2011 r. do 21 października 2021 r. Powód wypełnia przesłanki określone w § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, tj. złożył wniosek o udzielenie mu koncesji, uzyskał decyzję o udzieleniu mu koncesji, prowadził przed wydaniem przedmiotowej decyzji działalność w zakresie obrotu paliwami ciekłymi oraz uzyskał z tej działalności przychód, który stanowił podstawę obliczenia opłaty koncesyjnej. Z obowiązku tego nie zwalnia powoda uiszczenie w dniu 20 stycznia 2011 r. opłaty od koncesji udzielonej decyzją z dnia 17 października 2001 r., znak: (...) i obowiązującej do 20

października 2011 r. (k. 6 akt adm.). W niniejszej sprawie nie mamy do czynienia – wbrew twierdzeniom powoda – z podwójnym naliczeniem opłaty koncesyjnej przez organ, ponieważ opłaty te uiszczane są z dwóch różnych tytułów.

Przedsiębiorca prowadzący działalność koncesjonowaną miał możliwość wystąpienia w trybie art. 39 P.e. o przedłużenie ważności koncesji, na co słusznie wskazywał pozwany w niniejszej sprawie. Warunkiem skorzystania z tego uprawnienia jest złożenie wniosku o przedłużenie jej ważności nie później niż 18 miesięcy przed jej wygaśnięciem. Termin ten ma charakter materialnoprawny, a jego niezachowanie powoduje, że przedsiębiorca nie może skorzystać z uprawnienia do przedłużenia ważności koncesji przewidzianego w tym przepisie. W przypadku niezachowania przez koncesjonariusza terminu przewidzianego dla złożenia wniosku o przedłużenie ważności koncesji i konieczności wystąpienia o wydanie nowej koncesji, sytuacja koncesjonariusza będzie tożsama z sytuacją przedsiębiorcy ubiegającego się o wydanie koncesji po raz pierwszy. W każdym ze wskazanych przypadków wydanie decyzji udzielającej koncesji będzie wymagało od podmiotu zainteresowanego spełnienia przesłanek zawartych w art. 33 P.e., jak również uiszczenia opłaty koncesyjnej.

W konsekwencji należy stwierdzić, że powód nie skorzystał z uprawnienia do przedłużenia ważności posiadanej przez niego koncesji przewidzianej przez przepisy Prawa energetycznego, jak również nie udowodnił, że wnosił o przedłużenie koncesji, wystąpił natomiast w dniu 22 sierpnia 2011 r. (wynika to z uzasadnienia decyzji o udzieleniu koncesji z 2011 r.) o wydanie nowej decyzji, przesądza to zatem o obowiązku uiszczenia opłaty również od „nowej” decyzji.

Mając na uwadze to, iż powód nie wniósł opłaty koncesyjnej od wydanej decyzji w wymaganym przepisami terminie, należy stwierdzić, iż pozwany słusznie zastosował przepisy § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja. Zarzuty powoda należy zatem uznać za nieuzasadnione i brak jest podstawy prawnej do uchylenia zaskarżonej decyzji i umorzenia postępowania w sprawie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. Do kosztów niezbędnych do celowej obrony zaliczono poniesione przez pozwanego koszty zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł określonej w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804), w brzmieniu ustalonym z dniem 26 października 2016 r.

SSO Bogdan Gierzyński